ובטור וש"ע], ג) [ל"ל דחייא],

ד) ק״א לעביד, ה) נ״א סכום,

ו) וויקרא הן, ו) רש"ל ורש"א

ימהר"ם וכ"ה בת"י,

הגהות הב"ח

(מ) גמ' אמר מרנבז שננת

(ח) גבי סתר מוגבו שגנת קרבן: (ג) רש"י ד"ה חל מני וכי יש גורם הל מני אילימא מונבו פשיטל השתל בכל התורה דלאו

חידוש הוא אמר מונכו: (ג) תום' ד"ה הל מני וכו' לע"ג דבעלמל שגגת לאו

סע"ג דבענמח שגגת לאו נמי הויא שגגה: (ד) בא"ר רבינו שמואל שהשיב להר"א

דלרבנז דשגגת:

גליון הש"ם

גמרא רכא אמר מיתה במקום כרת. עי' נר"ע

רמ"ו למרומום:

רב נסים גאוו

אמר אביי הכל מודים

כבן ואיש כי יאכל קודש

. בשגגה ויסף חמישיתו עליו.

וכמו כז עוד חיוב המיתה

ששנינו במסכת ביכורים בפ׳ התרומה והביכורים

חייביו עליהו מיתה וחומש

יפי אל וופירושו בברייתאו

י"ג] הפרש בין השוחט בפנים. ובמסכת כריתות

בפנים. ובמסכת כויתות [בתוספתא] בפרק א' אלו שהן במיתה האוכל את

נבוניספותן בפוק א אלד שהן במיתה האוכל את הטבל, וכהן טמא שאכל תרומה טהורה וזר שאכל

את התרומה. ותמצאנו

בתלמוד במס׳ סנהדריז ופגז

בפרק אלו הן הנשרפין.

לייי פ"ג מהלו שבועות הלכה ז: מ ב מיי' ח"יי תרומות הלכה א: גד מיי׳ פ״ב מהלכות שבת הלכה כב טוש"ע ל"ח סי׳ שדת סעיף ה: ה מיי׳ שם טוש"ע שם

ח א מיי׳ פ״ג מהלכות

חורה אור השלח

וְשְׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרְאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׁוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לדרתם ברית עולם: ב. יֶם. שמות לא טז

2 איש אמו ואביו תיראו

מוסף תוספות י. א. דאומר מותר בשבועה פטור. ריטנ״ל. כדאמרי׳ התם האדם בשבועה פרט לאנוס דהכי משמע האדם שחהא דעחו מיושרח עליו בשעת שבועה ופרט לאנוס שאין דעתו מיושבת עליו. שיטה להר"ן. ב. ב"ר נתן. תוס' הרא"ש. ממגנצה. ריטב״ה.ג. דפליגי טומנבוה ליקל לה. א. דפליגי עליה. תוס' הלח"ש. נינהו. תוס' הלח"ש. ה. שגגת לאו שמה. תוס' הרא"ש. [וכעי"ז הגיה הב"ח]. ולא היה צריך להאריך. כ"כ דממילא ידענא דלא מחייב לשעבר בשגגת לאה שוסי הלמיט. הדאם איתא דפשיטא לן דאומר מותר בשבועה פטור, ן לאביי מהא. טתניתא. ריטנ״א. [ועי מהר״ס]. ח. [ר]שגגת קרבן היא דאילו כששריי המעשה יייי אמאי פרכינן לאביי מהא שנשבע באמת לדברי הכל שנשבע באמוני לו בוי הכל אנוס הוא ואם כסבור שמותר לישבע לשקר הרי אומר מותר ופטור. ריטנ״ל, ט. שלא היה אומר ריטב״א. מותר אלא. ריטב״ל. י. ונמצא טועה בהלכה, . שבועת דגבי ולא עוד דגבי שבועת שקר עשה נמי איכא מדכתיב (דברים ו, יג) את י"י אלהיך תירא, ובכלל מוראה של הקב"ה שלא מוראה של הקב"ה שלא לישבע בשמו לשקר ואפשר דהאי ידע לה לשבועת שקר בעשה שבה ולא ידע ליה בלאו. ריטנ״ל. יא. כיון שיודע שיש בו איסור עשה אע״פ שיש בו איטוו עשוו אעיים שאינו בקי בכל הפסוקים, שהרי אפי׳ למונבז נמי אינו בקי בקרא של קרבן, מוס׳ הלח״ם, יב. ומר ויט. אפכא. משתבע משותבע אפכא. מוסי הלס"ט, יג. אינו חייב קרבן אלא בשוגג בלאו שבה [וא"כ]. ריטנ"א, יד. איזו . היא שגגת שבועת ביטוי לשעבר א״ל כגון דאמר יודע אני ששבועה זו יון ע אני ששבועו. וו אסורה ואיני יודע שחייבין עליה קרבן, אלמא לא משכחת לה אלא בשגגת קרבן דאילו באומר מותר קרבן דאילו באומר מותר קרבן דאילו באומר מותר 10. דהתם לרבותא נקט ליה דאפילו שגת קרבן שמה שבועת ביטרי ומשום שבועת ביטרי ומשום דחבים ולאפוקי מהא דחבים ייטני". 10. בכל דאביי, מודי מיטיים ביטרי ביטרי ומשום דאביי, ריטני". 10. בכל דאביי, ריטני". זי׳ הכ״ן, יח. ןאלאן אפי׳ בשאר ימים נמי אינו יוצא חוץ לתחום דלאו פקוח חוץ לתחום דלאו פקוח יעמוד לעולם במדבר בארץ, ויחולל שבתות ויומות בארץ גזרה. מי הכ"ן, כ. לימא דמינכר ליה בתחומין שאינו מהלך בשאר ימים נמי אינו יוצא

הא מני מונבז היא. פירש בקונטרס אבל לרבנן דפליגי אמונבז לא אשכחן שגגת שבועת ביטוי לשעבר^א וסברי כרבי ישמעאל דאמר בשבועות דאינו חייב אלא על העתיד לבא והקשה ה״ר אליעזרב לרבינו שמואל דהא רבנןג דמונבו דרבי עקיבא ור״ע מחייב בהדיא על לשעבר

בשבועות יופ"ג וכלשון אחר שפי׳ בהונטרם מוכח בשבועות בפ"ג ודף כו:) דאמר בעא מיניה רבא מרב נחמו איזהו שגגת ביטוי לשעבר אמר ליה כגון דאמר יודע אני ששבועה זו אסורה אבל איני יודע אם חייבין עליה קרבן אם לאו ופריך ליה כמאן כמונבו ומשני אפילו תימא רבנן אע"ג דבכל התורה כולה לית להו שגגה בקרבן כו' ומה שהקשה בקונטרס מאי פשיטא הא קמ"ל אף על גב דבעלמא (ט הויה שגגה הכא לאו שגגה היא משום דהאדם בשבועה בעינו לאו פירכא היא דאי משום הא אינטריך ליתני בהדיא האדם בשבועה פרט לאנוסי אלא משמע דשגגת קרבן אתא לאשמעינן ששמה שגגה ומיהו קשה דבלאו הך ברייתא הוה מצי למיפרך לאביי ממתניתין דשבועות וכה.ז דמחייב ר״ע שבועת ביטוי לשעבר ולא משכחת לה אלא אם כן הזיד בלאו" על כן נראה כפירוש רבינו שמואל שהשיב (י) לרבנן דשגגת קרבן לאו שמה שגגה משכחת שגגת שבועת ביטוי לשעבר כגון שיודע ששבועה זו אסורה אבל אינו יודע שיש בה לאו אבל סבור שיש בה איסור עשה' וחשיב שפיר האדם בשבועה בענין זהיא וכן מוכח בשבועות (שם) דמהאדם בשבועה לא ממעט אלא כסבור בשעת שבועה שבאמת נשבע כגון תלמידי דרב דמר משתבע דהכי אמר רב^{יב} כו' הלכך הא מני מונבו הוא דלרבנן יג הוה ליה למיתני ואינו יודע אם חייבין עליה לאו וההוא דשבועות דבעה מיניה רבה מרב נחמויד פליגא אדאבייטו: עושה בדי פרנחתו. אבל להלך יכול כל מה שירלה™ רק ביום שמשמר"ז דאי לאו הכיי" לא יגיע לעולם ליישובים והא דקאמר במאי מינכר⁻ משום דאין זה היכר שבת במה שיושב ואינו הולך אי נמי אפי׳ ביום שמשמר הולך כמו שרוצה בא והשתא לא

ואת שבתותי תשמורו שמירה אחת לשבתות הרבה: היודע שהוא שבת:

המ"ל מיתיבי אאיזהו ∂שגגת שבועת בימוי לשעבר שאם אמר יודע אני ששבועה זו אסורה אבל איני יודע אם חייבין עליה קרבן או לא חייב הא מני מונבז היא (לישנא אחרינא מני אילימא מונבז פשימא השתא בכל התורה דלאו חידוש הוא אמר 6 שגגת קרבן שמה שגגה הכא דחידוש הוא לא כ"ש אלא לאו רבנן היא ותיובתא דאביי תיובתא): ואמר אביי הכל מודים בתרומה שאין חייבין עליה חומש עד שישגוג בלאו שבה הכל מודים מאן רבי יוחגן פשימא כי אמר רבי יוחנן היכא דאיכא כרת היכא דליכא כרת לא מהו דתימא מיתה במקום כרת עומדת וכי שגג במיתה נמי ליחייב קמ"ל רבא אמר ∞ימיתה במקום כרת עומדת וחומש במקום קרבן קאי: אמר רב הונא יודע (בדרך או) במדבר ואינו יודע גהיה מהלך יו אימתי שבת מונה ששה ימים ומשמר יום אחד חייא בר רב אומר משמר יום אחד ומונה ששה במאי קמיפלגי מר סבר כברייתו של עולם ומר סבר כאדם הראשון מיתיבי היה מהלך בדרך ואינו יודע אימתי שבת משמר יום אחד לששה מאי לאו מונה ששה ומשמר יום אחד לא משמר יום אחד ומונה ששה אי הכי משמר יום אחד לששה משמר יום אחד ומונה ששה מיבעי ליה ועוד תניא היה מהלך בדרך או במדבר ואינו יודע אימתי שבת מונה ששה ומשמר יום אחד תיובתא יו (דר' חייא) בר רב תיובתא אמר רבא בכל יום ויום עושה לו כדי פרנסתו [בר מההוא יומא] וההוא יומא לימות ידעביד מאתמול שתי פרנסות ודילמא מאתמול שבת הואי אלא יכל יום ויום עושה לו פרנסתו אפילו ההוא יומא וההוא יומא במאי מינכר ליה בקידושא ואבדלתא אמר רבא האם היה מכיר סמקצת היום שיצא בו עושה מלאכה כל היום כולו פשימא מהו דתימא כיון דשבת לא נפיק במעלי שבתא

מינכר אלא בקידושא. הרב פור"ת: 90 [נמי] לא נפיק והאי אי נמי בחמשה בשבתא נפיק לישתרי ליה למיעבד מלאכה תרי יומי קא משמע לן זימנין דמשכח שיירתא ומקרי ונפיק: היודע עיקר שבת: מנהני מילי אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה תרי קראי כתיבי יושמרו בני ישראל את השבת וכתי' יואת שבתותי תשמורו הא כיצד ושמרו בני ישראל את השבת שמירה אחת לשבתות הרבה ואת שבתותי תשמורו שמירה אחת לכל שבת ושבת מתקיף לה רב נחמן בר יצחק אדרבה איפכא מסתברא ושמרו בני ישראל את השבת שמירה אחת לכל שבת ושבת

לאפוקי כי האי גוונא ומהשתא לא משכחת שגגה אלא בקרבן: אמר יודע אני שאני נשבע לשקר. ומהרתי על כך: אבל איני יודע כו'. דאי בנתעלמה ממנו אזהרת שבועה אין לד אונס בשעת שבועה כזה: חייב. אלמא מודו ביה רבנן דמיחייב אשגגת קרבן: הא מני מונבו היא. דאמר נמי בעלמה שמה שגגה הבל לרבנן . דפליגי עליה לית להו ביטוי לשעבר דסברי כר' ישמעאל דאמר בשבועות אינו חייב אלא על העתיד לבא (שם דף כה.). יש גורסין הא מני (כ) מונבו פשיטא השתא בכל התורה אמר מונבו שגגת קרבן שמה שגגה הכא דחידוש הוא לא כ״ש אלא לאו רבנן תיובתה דחביי תיובתה ולה נהירה לי דמאי פשיטותא הא אינטריך לאשמעינן דחלוקה שגגה זו משאר שגגות דאילו בכל התורה למונבו בין ששגג בקרבן בין ששגג בלאו וכרת שמה שגגה וכאן בלשעבר אם שגג בלאו שבה לאו שגגה היא דכתיב האדם בשבועה: הכל מודים בתרומה. זר שאכל תרומה בשוגג משלם חומש על שגגתו דכתיב (ויקרא כב) ואיש כי יאכל קדש בשגגה אבל מזיד אין מוסיף חומש וחייב מיתה בידי שמים דכתיב (שם) ומתו בו כי יחללוהו וסמיך ליה וכל זר לא יאכל קדש: בלאו שבה. כסבור חולין ואין כאן לאו: מיתה. דכתיב בתרומה: במהום ככת. דשחר עבירות: וחומש. דשנגת תרומה במקום קרבן דשגגת שאר עבירות ולרבי יוחנן מיחייב חומש אשגגת מיתה: מונה ו'. מיום ששם

אל לבו שכחתו ומשמר השביעי: משמר

יום אחד ומונה ו'. וכל יום ששם אל

לבו אינו משמר דשמא עשה מלאכה

אבל יום המחרת משמר. ולקמן מפרש

דבהנך דאינו משמר לא עביד נמי

מלאכה אלא כדי פרנסת היום:

כברייתו של עולם. ימי חול נמנו

מחלה: כאדם הראשון. שנברא בע"ש ויום רחשון למנינו שבת היה:

יום אחד לששה. משמע לו׳ שעברו:

וההוא יומא לימות. בתמיה: ודלמא

אתמול שבת הוה. ונמנא מחלל שבת

קמ"ל. אביי דמודה רבי יוחנן בה דבעינן שגגת לאו דאי הזיד בלאו תו

ליכא שגגה דבהא נמי פליגי רבנן אמונבו ואמרי דאין שגגת קרבן

שגגה: איוהו שבועת ביטוי לשעבר. בשלמא להבא כגון שלא אוכל

משכחת לה כגון שנתעלמה השבועה ואכל אלא לשעבר כגון שאכלתי

והוא לא אכל אין כאן שונג דאי

כסבור שאכל בשעה שנשבע אינו

חייב קרבן דתניא בשבועות (פ"ג

דף כו.) האדם בשבועהיי פרט לאנום

כלומר החדם בשבועה שיהח חדם

בשעת שבועה שתהא דעתו עליו

בשעת שבועה ופרשינן לה התם

רבינו חננאל

כרת בשגגתו חייב חטאת. . כשגגה. **ומותבינן** עליה דר יותנן איזו היא שבועת ביטוי לשעבר, אמר אני יודע ששבועה זו אסורה אבל איני יודע אם חייבין עליה קרבן אם לאו, חייב. ודחי ר' יוחנן הא למונבז . היא, ואנא דאמרי כרבנן. מיהא שמעינו דרבי יוחנו פליג עליה דמונבז בהא. תוב אמר אביי הכל מודים, והוא ר' יוחנן, בזר שאכל תרומה שאין חייבין עליה חומש עד שישגוג [בלאו] שרה. מ"מ כיוז דחרומה יש בה עד שישגוג בלאו שבה, דקיי"ל שגגה בכרת הויא . שגגה. וכל מאי דלית ליה כרת בעינן שגגה בלאו שבה. ואע"ג דתרומה עון מיתה היא, שגגה דמיתה אינה חשובה כשגגת דכרת, אלא בעינן שגגה בלאו שבשאר מצות אם שגג בכרת אע"פ שהזיד בלאו לר' יוחנז מביא קרבז, הכי נמי לענין תרומה אם שגג במיתה אע״פ שהזיד בלאו מוסיף חומש, שחומש במקום קרבן הוא, וקיי״ל כרבא. וקמייתא נמי דאמר

ארבי ביבומו ביטרים ביטרים ארבי (לף, ארבי ביבומו ביטרים בי מחייבי, דעד כאן לא פליגי רבנן עליה דמונבז אלא בעלמא, אבל בשבועת ביטוי דהוא חידוש דלא אשכחן מזיד קאי בלאו, בשוגג מייתי קרבן, והכא בשבועת ביטוי מזיד קאי בלאו ושוגג מייתי קרבן, שגגה דקרבן נמי הוא שגגה וחייב חטאת. הא דאמר רב

סר״ן. כא. כדי למהר לצאת מן המדבר. פסקי הרא״ש סימן א׳. לפי שתחומין מדבריהם ובכל שהוא מדבריהם לא גזרו, ואפי׳ למ״ד תחומין דאורייתא כיון דאיסור עשה הוא ואינו איסור סקילה לא החמירו. רמכ״ן.

מיתיק קרבן, והכא בשברעת ביטוי מזרד קאי ביאו ושהנג מיתיים קרבן, שגמה דקרבן נמי הוא שנגה וחייב חטאת. הא דאמר רב
הוגא היה מהלך במדבר ואינו יודע מתי שבת כרי. ל)קיי"ל כרבא דאמר חושש בכל יום שמא היום שבת הוא, ואעפ"כ עושה כדי פרנסתו בכל יום, ומונה ו' ימים ומשמה שביעי. ואם אין לו מאין יתפרנס, עושה גם בו ביום כדי פרנסתו ומינכר ליה בקידושא
ובאבדלתא. כלומר בו ביום מקדש ומבדיל לעשות היכר בין זה היום לשאר ששה ימים. ואם מכיר סכום הימים שיצא, כל יום שמיני מותר לעשות מלאכה כל היום דלא מספקא ליה דודאי יום שבת לא יצא, וכל יום שמיני ליציאתו הוא יום יציאתו. ואם ברי לו
שלא יצא בע"ש, עושה יום שמיני ויום תשיעי בלא ספק, אבל אי לא ידע בבירור, חיישינן דילמא איודמן ליה שיירא ונסק בע"ש. היודע עיקר שבת, ונעלם ממנו שהיום יום שבת הוא ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה, אינו חייב אלא הטאת אחת בכל שבת
ושבתו שמינו ליה מדכתיב ושמרתם את השבת, וכתיב את שבתותי תשמורו ושבור שהוא שבת הוא לשבה הוא לשבתות הרבה כנגד השוכח שירא את השבת שמירה לכל שבת ושבת כנגד היודע שיקר שבת. את שבתותי תשמורו שמירה אחת לשבתות הרבה כנגד (היודע שהוא שבת היודע שהוא שבת הוא עשה שבת הוא לשבת הוא לשברות הרבה כנגד היודע שהוא שבת הוא ושבת הוא לשבת הוא לשברות הרבה כנגד (היודע שהוא שבת הוא לשבת הוא לשבת הוא לשבת הוא לשבת הוא לשבת הוא משבת הוא לשבת הוא לבל שבת ושבת כנגד היודע שהוא שבת הוא שבת הוא לשבת הוא לשבתות הרבה כנגד (היודע) [השוכח] שיקר שבת. היודע שהוא שבת הוא עקר שבת הוא מובר מנגד היודע שהוא את השבת שמירה לכל שבת ושבת כנגד היודע שקר שבת. היודע שהיא את שבתותי לשמירה אחת לשבתות הרבה כנגד (היודע ושבת בי ישראל את השבת שמירה לכל שבת ושבת כנגד היודע שיקר שבת. היודע שהוא שבת היודע שיקר שבת היודע שיקר שבת היודע של היודע שהיו שבת היודע של את השבת שמירה לכל שבת ושבת מנגד היודע שהוא שבתותי השבת היודע של היודע שלחות היודע שלח שהיודע של היודע של היודע שלח היודע של היודע של היודע היודע של היודע של היודע של היודע של היודע של היודע שלחם היודע של היודע של היודע של היודע של היודע היודע של היודע היו במלאכות ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה חייב על כל מלאכה ומלאכה.

שלא לפקוח נפש: **בקדושחא ואבדלחא.** לזכרון בעלמא שיהא לו שם יום חלוק משאר ימים ולא תשתכח שבת ממנו: אם היה מכיר

מקלם יום שילא בו. לא שוכר איוה יום בשבת היה אלא זכור שהיום יום שלישי ליליאתו או רביעי ליליאתו ומתוך כך ידע שמונה

ליליאתו עושה מלאכה כל יום ח' וכן לעולם ודאי זהו יום שילא בו וקים ליה דבשבת לא ילא שהרי בישוב לא שכח את השבת: במעלי שבחה נמי לה נפיק. דהין דרך לנחת מפני כבוד השבת ועל כן כל יום ח' וט' ליניחתו לישתרו דליכה לספוקינהו בשבת: מנה הני מילי. שיש מחלל בשבתות הרבה וחייב חחת על כולן ויש מחללן וחייב על כל שבת: הכי גרסינן הה כילד ושמרו

כני ישראל את השבת שמירה אחת לשבחות הרבה ואת שבחותי חשמורו שמירה לכל שבת ושבת. דקרא קמא חדא שבת הוא

דחשיב משמע שאינו מקפיד אלא על האחת והכא כחיב את שבתותי אכולהו קפיד ולא מסרן אלא לחכמים להודיען מסברא האי בשכח עיקר שבת דחדא שגגה היא והאי בשוכח שהיום שבת אבל יודע עיקר שבת דאיכא למימר ימים שבינתים [הויין]

ידיעה לחלק: איפכא מסתברא. ושמרו בני ישראל את השבת משמע שמירה אחת לשבת אחת ואת שבתותי תשמורו ב' שבתות ואינו

מוהיר אלא על שמירה אחת. ובין רב נחמן ובין רב נחמן בר יצחק לא פליגי אלא במשמעותא מאי דיליף מר מהאי קרא יליף מר מאידך: